

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड
 प्रशासन सेवा, प्रशासन समुह, ढ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खूला तथा समावेशी र
 आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षाको योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	प्रश्न संख्या x अंकभार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क
प्रथम पत्र	प्रशासन र व्यवस्थापन	१५x५=७५ १x२५=२५	छोटो छोटो उत्तर विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर	३ घण्टा	१००	४०
द्वितीय पत्र	सेवा सम्बन्धी: ऐन, नियम तथा खानेपानी सरसफाई एवं काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड	१५x५=७५ १x२५=२५	छोटो छोटो उत्तर विश्लेषणात्मक र समाधानमुलक उत्तर	३ घण्टा	१००	४०

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ताको योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य : उम्मेदवारहरूले ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली/अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरू मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित हुन पाउनेछन् ।
- पाठ्यक्रममा भएका यथासम्भव सबै पाठ्यांशहरूबाट प्रश्न सोधिनेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएको माथि उल्लेखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति २०७३ आश्विन ।
- खानेपानी तथा सरसफाई र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धमा १५ प्र.श. प्रश्न सोधिनेछ ।

प्रथम पत्र :
प्रशासन र व्यवस्थापन

१. सार्वजनिक प्रशासन

१.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय

- १.१.१ अवधारणा तथा परिभाषा
- १.१.२ कार्यहरू, उद्देश्यहरू तथा सिद्धान्तहरू
- १.१.३ चुनौतिहरू, समस्याहरू एवं सम्भावनाहरू

१.२ सार्वजनिक व्यवस्थापनको अवधारणा

- १.२.१ अवधारणा तथा परिभाषा
- १.२.२ आधारभूत गुणहरू
- १.२.३ विकास
- १.२.४ सरकारको भूमिका तथा कार्य
- १.२.५ नूतन प्रवृत्ति

१.३ मानव स्रोत व्यवस्थापन

- १.३.१ परिचय तथा परिभाषा, कार्यहरू तथा उद्देश्यहरू
- १.३.२ महत्वहरू तथा कार्यक्षेत्र
- १.३.३ मानव संशाधन विकास
- १.३.४ प्रमुख चुनौतिहरू, समस्याहरू तथा समाधानका उपायहरू
- १.३.५ नविन प्रवृत्ति

१.४ सार्वजनिक प्रशासनका केही प्रमुख औजारहरू

- १.४.१ उत्प्रेरणा
- १.४.२ समग्र गुण व्यवस्थापन
- १.४.३ छरितो व्यवस्थापन (Lean Management)
- १.४.४ असल शासन
- १.४.५ सार्वजनिक उत्तरदायित्व

२. विकास प्रशासन

- २.१ अवधारणा तथा परिभाषा
- २.२ चालु योजनाको प्रमुख मुद्दाहरू
- २.३ आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- २.४ आयोजनाका प्रमुख चुनौति/समस्या तथा समाधानका उपायहरू

३. विकासका समसामयिक पक्षहरू

- ३.१ दिगो विकास र दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goal)
- ३.२ जलवायु परिवर्तन र यसका समाधानका उपायहरू
- ३.३ विश्व व्यापिकरण उदारिकरण र विकास
- ३.४ विकासमा महिला सहभागिता
- ३.५ गरिबी निवारण

४. सार्वजनिक सेवा/वस्तु प्रवाह

- ४.१. परिचय तथा परिभाषा
- ४.२. प्रकार, महत्व तथा प्रकृति
- ४.३. सेवा/वस्तु प्रवाह प्रणाली, समस्या तथा समाधान

५. लोकतन्त्र तथा बहुलवादी समाज

- ५.१. लोकतन्त्र समावेशीकरण र बहुलवादी समाज
- ५.२. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.३. मानव अधिकार र कानूनी राज्य
- ५.४. राष्ट्रिय एकता र अखण्डता

६. प्रशासकीय व्यवसायिकता, सदाचार तथा नैतिकता

- ६.१. व्यवसायिकतामा सदाचार तथा नैतिकताको अवधारणा र यसका तत्वहरू
- ६.२. सार्वजनिक प्रशासनमा व्यवसायिकता, सदाचार तथा नैतिकताको महत्व र प्रबर्द्धनका उपायहरू
- ६.३. भ्रष्टाचार, यसले श्रृजना गर्ने समस्या र निराकरणका उपाय

७. सार्वजनिक नीति

- ७.१. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मुल्यांकन
- ७.२. सार्वजनिक नीति निर्माणमा नागरिक संलग्नता (Civic engagement)
- ७.३. नीति निर्माण तथा कार्यान्वयनका प्रमुख समस्याहरू र समाधानका उपायहरू

८. व्यवस्थापन

- ८.१. व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्तहरू एवं कार्यहरू
- ८.२. व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू:
  - ८.२.१. निर्णय प्रकृया
  - ८.२.२. नेतृत्व
  - ८.२.३. संचार
  - ८.२.४. द्वन्द्व व्यवस्थापन
- ८.३. संकट व्यवस्थापन
- ८.४. परिवर्तन व्यवस्थापन
- ८.५. सार्वजनिक कम्पनीहरूको व्यवस्थापन
- ८.६. सार्वजनिक संस्थानहरूको अवस्था
- ८.७. अधिकारको विकेन्द्रिकरण र विकेन्द्रिकरणका विभिन्न स्वरूपहरू

द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धी: ऐन, नियम, खानेपानी तथा सरसफाई एवं काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- राज्यको ढाँचा र पूर्णसंरचना तथा नेपाल सरकारको कार्य क्षेत्र
- नेपालको सन्दर्भमा संघियता र यसको अभ्यास, भावी संभावनाहरू र चुनौती
- विकेन्द्रीकरण, अधिकार निक्षेपण र अधिकार प्रत्यायोजन
- नेपालको विकासमा सरकार, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्र तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूको भूमिका
- स्थानीय विकासमा जनसहभागिताको आवश्यकता र महत्व
- सामाजिक न्याय र सुरक्षा
- विपद व्यवस्थापनको अवधारणा, विपदको समयमा अत्यावश्यक सेवाहरूको व्यवस्थापन, सरोकारवाला निकायहरूको भूमिका तथा केयुकेलले विपद व्यवस्थापनमा गर्नुपर्ने तयारी
- सूचनाको हक, जवाफदेहिता र पारदर्शिता
- केयुकेलको सेवा प्रवाह प्रणाली (Service Delivery Mechanism at KukL)
- नेपालमा सार्वजनिक संस्थानहरूको अवस्था र सुधारका प्रयासहरू

२. कर्मचारी व्यवस्थापन

- प्रशासन सुधारका सैद्धान्तिक ज्ञान, नेपालमा प्रशासन सुधारका प्रयास एवं उपलब्धिहरू
- व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सो को उपयोग
- श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामूहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
- पेशागत नैतिकता, आचरण र भ्रष्टाचार निवारण ।
- सार्वजनिक व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा र मनोबल, उत्प्रेरणामा मौद्रिक तथा गैरमौद्रिक प्रोत्साहनको भूमिका
- कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू
- काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लि.को कर्मचारी व्यवस्थापनको वर्तमान अवस्था र भविष्यको स्वरूप
- केयुकेलको कार्यक्षेत्र, यसका सरोकारवाला निकायहरू तथा तिनीहरूसंगको समन्वय र सहकार्यको अवस्था, संभावना र चुनौतीहरू

३. आयोजना व्यवस्थापन

- चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- योजना तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन,
- अनुसन्धान विधि र सो को उपयोग
- सहरीविकासका क्षेत्र र चुनौतीहरू ।
- दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन र वातावरण संरक्षण सम्बन्धी सवालहरू

४. आर्थिक व्यवस्थापन

- नेपालमा आर्थिक प्रशासनसंग सम्बद्ध निकायहरू र तिनको भूमिका
- सरकारी बजेट निर्माण प्रक्रिया
- बजेट तर्जुमा र नियन्त्रण (Budget Formulation & Control)
- केयुकेलको आम्दानीका स्रोतहरू, सोको व्यवस्थापन र दीगोपना

५. खानेपानी तथा सरसफाई

- नेपालमा खानेपानी तथा सरसफाईको अवस्था
- सरसफाई गुरुयोजना
- राष्ट्रिय शहरी खानेपानी तथा सरसफाई सम्बद्ध नीति
- दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goal)
- शहरी सुविधा व्यवस्थापन
- खानेपानी चुहावट तथा नियन्त्रणका उपायहरू

६. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

- काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना
- सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership)को अवधारणा तथा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership)मा खानेपानी व्यवस्थापन भएका सार्क मुलुकहरूको संक्षिप्त जानकारी
- खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड , आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- नेपालमा खानेपानीका स्रोतहरू,स्रो को दीगोपना
- काठमाण्डौ उपत्यका भित्रको खानेपानी व्यवस्थापन र चुनौती

७.संविधान र ऐन, नियमहरू

- नेपालको वर्तमान संविधान,
- केयुकेलको कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४ र आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४
- कम्पनी ऐन, २०६३
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४ र नियमावली, २०५५
- भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- सुशासन ऐन २०६४ तथा नियमावली २०६५